

บทบาทและกระบวนการของการนำเสนอข่าวสารสารสนเทศผ่านสื่อมวลชน

นายสมพจน์ เกียรติชัยเกิดศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-631-082-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 15988089

A STUDY ON ROLES AND PROCESS OF
MOTOR VEHICLE INFORMATION PRESENTATION THROUGH MASS MEDIA

Mr. Sompot Tianchaikirdsin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-631-082-8

สมพจน์ เทียนชัยเกิดศิลป์ : บทบาทและกระบวนการของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์
ผ่านสื่อมวลชน (A STUDY ON ROLES AND PROCESS OF MOTOR VEHICLE
INFORMATION PRESENTATION THROUGH MASS MEDIA) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.ดร.ศิริชัย ศิริภาวะ, 156 หน้า. ISBN 974-631-082-8

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเข้าใจกระบวนการและบทบาทของสื่อมวลชนในการนำเสนอ
ข่าวสารยานยนต์ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลผลงานข่าวสารยานยนต์
ของสื่อมวลชนและการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวสารยานยนต์ของสื่อมวลชน โดยแสดงให้เห็นปัจจัย
ต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการปฏิบัติงานดังกล่าว และการวิเคราะห์บทบาทต่าง ๆ ประกอบกับ
การเสนอตัวอย่างผลงานข่าวสารของสื่อมวลชน

ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการปฏิบัติงานนำเสนอข่าวสารยานยนต์ผ่านสื่อมวลชนมีขั้นตอน
และบุคคลสำคัญอยู่ที่ตัวผู้ปฏิบัติงานข่าวสาร โดยมีกลุ่มผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มอ้างอิง ผู้ปฏิบัติงานข่าว-
สารค่อนข้างจะมีบทบาทสำคัญในการคัดเลือกและควบคุมเนื้อหาข่าวสาร เนื่องจากเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในด้านข่าวสารยานยนต์ และมีค่านิยมด้านเสรีภาพในการปฏิบัติงานนำเสนอข่าวสารข้อมูล แม้ว่า
อาจจะได้รับอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้กระบวนการปฏิบัติงานในองค์การสื่อมวลชน
บ้างก็ตาม สำหรับบทบาทในการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของสื่อมวลชนอาจพิจารณาได้จากเนื้อหา
และลีลาของการนำเสนอข่าวสาร ทั้งนี้ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดบทบาทดังกล่าวได้ค่อนข้างชัดเจนคือ
ตัวผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีส่วนได้รับอิทธิพลจากนโยบายขององค์การ และรูปแบบของการนำเสนอข่าวสาร
ยานยนต์ รวมทั้งธรรมชาติของสื่อมวลชนแต่ละสื่อด้วย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ สมพจน์ เทียนชัยเกิดศิลป์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C550655 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: ROLES AND PROCESS/ MOTOR VEHICLE INFORMATION PRESENTATION

MASS MEDIA

SOMPOT TIANCHAIKIRDSIN : A STUDY ON ROLES AND PROCESS OF
MOTOR VEHICLE INFORMATION PRESENTATION THROUGH MASS MEDIA.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SIRICHAIR SIRIKAYA, Ph.D.

156 pp., ISBN 974-631-082-8

This research has the purpose of understanding the process and roles of motor vehicle information presentation of mass media by means of quality research through collection of motor vehicle information output and interview from mass media. The research shows factors influencing the mentioned process and mass media roles analysis with samples of information output.

Results of the present study show that the significant steps and persons in the process of motor vehicle information presentation through mass media depend on information practitioners whose working group is their reference group. The information practitioners tend to have important roles in content selection and control as they are skillful motor vehicle information practitioners and have freedom as a public communication value although they can sometimes be influenced by various concerned group in working process under mass media organization. Mass media roles of motor vehicle information presentation can be seen by considering contents and styles of information presentation. The factors which obviously influence those roles are information practitioners who are partly effected by the media's policies and patterns of motor vehicle information presentation, including nature of each mass media.

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา..... 2537.....

ลายมือชื่อนิติ..... ศิมพจน์ เกษนัยเกิดศิลป์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลงไปได้ดีด้วยความอุปถัมภ์จากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกาสะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.จุมพล รอดคำดี กรรมการพิจารณาวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์ทั้ง 3 ท่านได้ให้ความรู้ คำปรึกษาและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่งานวิจัยนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงาน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ราชการวิศุ และราชการโทรทัศน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกท่านที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลและคำปรึกษาอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากทุกท่านเป็นอย่างดี

และท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง และเพื่อน ๆ ทุกท่านที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนต่าง ๆ จนสำเร็จการศึกษา

สมพจน์ เทียนชัยเกิดศิลป์

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

กิตติกรรมประกาศ

สารบัญตาราง

บทที่ 1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ปัญหาคำถามการวิจัย.....	3
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
	ข้อสันนิษฐาน.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	6
	แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนภายใต้สภาพแวดล้อมขององค์การ.....	6
	แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวผู้ปฏิบัติงานสื่อสาร.....	8
	แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม "เสรีภาพ" ของสื่อมวลชน.....	9
	แนวคิดเกี่ยวกับการคัดเลือกสารและการผลิตงานของสื่อมวลชน.....	11
	แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร.....	12
	แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชน.....	14
บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	17
	ลักษณะของแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	17
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	20
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	22
	วิธีการนำเสนอข้อมูล.....	22

บทที่ 4	กระบวนการของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ผ่านสื่อมวลชน.....	24
	นโยบายของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ผ่านสื่อมวลชน.....	25
	กระบวนการของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ผ่านสื่อมวลชน.....	30
	กระบวนการของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของหนังสือพิมพ์.....	31
	กระบวนการของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของนิตยสาร.....	66
	กระบวนการของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของรายการวิทยุ.....	89
	กระบวนการของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของรายการโทรทัศน์.....	92
	การวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงานข่าวสารยานยนต์ของสื่อมวลชน.....	96
บทที่ 5	บทบาทของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ผ่านสื่อมวลชน.....	115
	บทบาทในการให้ข่าวสารข้อมูล.....	117
	บทบาทในการชี้แจง.....	130
	บทบาทในการให้ความบันเทิง.....	131
	บทบาทในการให้คำปรึกษาแนะนำ.....	135
	บทบาทในการตอกย้ำความเชื่อของผู้รับสาร.....	138
	บทบาทในการโน้มน้าวชักจูง.....	140
	บทบาทในการเป็นเครื่องมือทางการประชาสัมพันธ์ให้แก่องค์กรต่าง ๆ... ..	143
บทที่ 6	บทสรุปและอภิปรายผล.....	148
	บรรณานุกรม.....	154
	ประวัติผู้วิจัย.....	156

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑	
1. คุณสมบัติของรูปแบบต่าง ๆ ของการสื่อสารทางการประชาสัมพันธ์.....	14
2. นโยบายในการนำเสนอข่าวสารานสนเทศของหนังสือพิมพ์.....	26
3. นโยบายในการนำเสนอข่าวสารานสนเทศของนิตยสาร.....	27
4. นโยบายในการนำเสนอข่าวสารานสนเทศของรายการวิทยุ.....	28
5. นโยบายในการนำเสนอข่าวสารานสนเทศของรายการโทรทัศน์.....	29

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

1. แบบจำลองแสดงกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนภายใต้สภาพแวดล้อมขององค์การ	7
2. รูปแบบของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	32
3. คอลัมน์ "มอเตอร์วอร์ส" ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	33
4. คอลัมน์ "โชว์รูมหัวเขี้ยว" ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	34
5. คอลัมน์ "มอเตอร์เทรนด์" ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	35
6. คอลัมน์ "ล้อหมุน" ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	36
7. รูปแบบของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน.....	39
8. ตัวอย่างข่าวและการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน..	40
9. ตัวอย่างการเสนอข่าวสั้นของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน.....	43
10. ตัวอย่างการเสนอรายงานสกีพิเศษของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน.....	44
11. รูปแบบของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ....	50
12. คอลัมน์ "เก็บมาเขียน" ของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ.....	51
13. คอลัมน์ "เวทีรถใหม่" ของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ.....	52
14. ตัวอย่างการเสนอข่าวสั้นของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ.....	53
15. คอลัมน์ "ฉีกช่องข่าว" ของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ.....	54
16. ตัวอย่างข่าวสารยานยนต์ของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์.....	58
17. ข่าวนำพร้อมภาพเกี่ยวกับยานยนต์ของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์.....	59
18. การรายงานเรื่องการทดสอบรถของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์.....	60
19. ข่าวสารหน้ากีฬาของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์.....	61
20. การเสนอภาพข่าวบริษัทรถยนต์ต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์.....	62
21. ตัวอย่างหน้าปกของนิตยสารริงค์ปรีซ์.....	68
22. ตัวอย่างรายงานข่าวพร้อมเดินเรื่องด้วยภาพของนิตยสารริงค์ปรีซ์.....	69
23. ตัวอย่างการเขียนรายงานหรือบทความของนิตยสารริงค์ปรีซ์.....	70
24. ตัวอย่างการเขียนสรุปของนิตยสารริงค์ปรีซ์.....	71

25. ตัวอย่างบทวิเคราะห์ของนิตยสารริงค์ปรีซ์.....	72
26. ตัวอย่างการเสนอเรื่องสัมภาษณ์ของนิตยสารริงค์ปรีซ์.....	73
27. ตัวอย่างภาพข่าวของนิตยสารริงค์ปรีซ์.....	74
28. ตัวอย่างการถาม-ตอบปัญหาของนิตยสารริงค์ปรีซ์.....	75
29. ตัวอย่างหน้าปกของนิตยสารซานฮันด์.....	79
30. ตัวอย่างภาพข่าวของนิตยสารซานฮันด์.....	80
31. ตัวอย่างการเขียนสรุปของนิตยสารซานฮันด์.....	81
32. ตัวอย่างการเสนอเรื่องสัมภาษณ์ของนิตยสารซานฮันด์.....	82
33. ตัวอย่างการสรุปข่าวในวงวารซานฮันด์ของนิตยสารซานฮันด์.....	83
34. ตัวอย่างการเขียนรายงานให้ความรู้ของนิตยสารซานฮันด์.....	84
35. ตัวอย่างการถาม-ตอบปัญหาของนิตยสารซานฮันด์.....	85
36. ตัวอย่างการเสนอชื่อ-ชื่อยรณงค์ของนิตยสารซานฮันด์.....	86